

OVERZICHT VAN PFAS-PESTICIDEN IN DE NEDERLANDSE LANDBOUW

Auteurs: Peter Leendertse, Steven Holleman en Celine Nieboer.

Vormgeving: Gera Clements

Versie: 25 september 2025



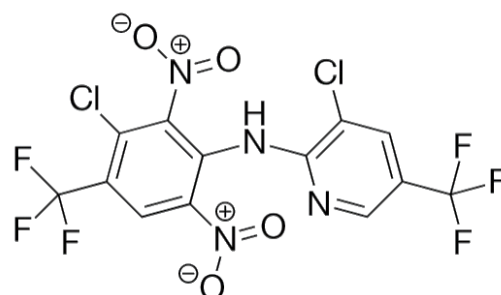
clm



TOELICHTING

In de Nederlandse landbouw vindt toepassing plaats van gewasbeschermingsmiddelen die PFAS-verbindingen zijn. PFAS staat voor per- en polyfluoralkylstoffen. Deze stoffen komen niet in de natuur voor, maar zijn door mensen gemaakt.

PFAS bestaan uit ketens van koolstof- en fluoratomen en worden gebruikt voor verschillende toepassingen in de industrie en zitten in producten zoals smeermiddelen, blusschuim, anti-aanbaklagen van pannen, kleding, textiel en cosmetica (<https://www.rivm.nl/pfas>). Deze PFAS-verbindingen breken heel moeilijk af en worden ook wel 'forever chemicals' genoemd.



Per september 2025 zijn in de Nederlandse landbouw 25 werkzame stoffen toegelaten die een PFAS-verbinding zijn, ook wel PFAS-pesticiden genoemd. Het betreft negen fungiciden, acht herbiciden en zeven insecticiden. Ook een drietal hulpstoffen zijn geclassificeerd als PFAS-verbinding.

De PFAS-pesticiden komen na toepassing terecht in de landbouwbodem en in het grond- en oppervlaktewater. Provincies en drinkwaterbedrijven maken zich zorgen over het risico van de PFAS-pesticiden (en de afbraakproducten) voor grondwater dat gebruikt wordt voor de drinkwaterwinning.

Zie <https://www.clm.nl/publicaties/pfas-pesticiden-en-grondwater/>.

CLM heeft in opdracht van zeven provincies en Vewin het gebruik en de risico's van PFAS pesticiden en afbraakproducten zoals TFA in 2025 verder onderzocht. TFA (trifluorazijnzuur) is een afbraakproduct van PFAS-verbindingen, ook van diverse PFAS pesticiden, en is zelf ook een PFAS-verbinding. Ook de kans op ophoping in en verontreiniging van de landbouwbodem is onderdeel van het onderzoek. Het gebruik blijkt jaarlijks toe te nemen en betreft bekende werkzame stoffen zoals fluazinam, fluopyram en flonicamid. Dit najaar zal CLM de bevindingen van het onderzoek rapporteren.

CLM heeft van diverse telers de vraag ontvangen welke PFAS-pesticiden in Nederland zijn toegelaten en in welke middelen ze aanwezig zijn. Als antwoord op deze vraag heeft CLM deze flyer opgesteld. Per 25 september 2025 betreft het 25 werkzame stoffen die in 115 middelen zijn toegelaten in enkele of een groot aantal teelten. Van enkele van deze 25 is de toelating gestopt, maar is er nog wel een opgebruiktermijn. In deze flyer staan werkzame stof en middelnamen weergegeven, evenals het gewas (of de groep). Ook is weergegeven of het middel een verbod of restrictie heeft in grondwaterbeschermingsgebieden (!).

Let op: de toelating is in deze flyer niet weergegeven op detailniveau per gewas. Wilt u de exacte toelating weten raadpleeg dan het etiket of de website van het Ctgb:

<https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations>

PFAS-FUNGICIDEN

Cyflufenamide

- ✓ Toegestaan in:
- Fruitteelt
 - Granen
 - Vruchtgroenten
 - Sierteelt

📄 Merknamen:

- NISSODIUM
- TAKUMI
- CYFLAMID
- WOPRO
- CYFLUFENAMID
- VSM CYFLUFENAMID

Fluazinam

- ✓ Toegestaan in:
- Aardappel
 - Uien
 - Aardbei
 - Bloembollen

📄 Merknamen:

- BANJO
- DALIMO
- ESPONTEL
- EXACTO 500
- FLUZAM 500
- GADAROCK
- GRECALE
- KUNSHI
- LEVANTA 500
- OHAYO
- SANTOX
- SHIRLAN GOLD
- VAMOS
- VENDETTA
- WINBY
- SIGNAL 500
- ZETANIL GOLD

Fluopicolide

- ✓ Toegestaan in:
- Aardappel
 - Groenteteelt
 - Vaste plantenteelt

📄 Merknamen:

- INFINITO

Fluopyram

- ✓ Toegestaan in:
- Akkerbouw
 - Fruitteelt
 - Sierteelt
 - Bloembollen

📄 Merknamen:

- ASCRA XPRO
- EXTERIS STRESSGARD
- LUNA CARE
- LUNA EXPERIENCE
- LUNA PRIVILEGE
- LUNA SENSATION
- PROPULSE
- SLIVRON XPRO
- VELUM PRIME
- VERANGO

Flutianil

- ✓ Toegestaan in:
- Bloembollen
 - Bloemisterijgewassen

➔ Alleen in bedekte teelt!

📄 Merknamen:

- GATTEN

Flutolanil

- ✓ Toegestaan in:
- Aardappelen
 - Bloembollen
 - Trek- en sierheesters

📄 Merknamen:

- FARAO
- FLIM
- MONARCH
- SYMPHONIE

Mefentrifluconazool

- ✓ Toegestaan in:
- Akkerbouw
 - Fruitteelt

📄 Merknamen:

- BALAYA
- BELANTY
- BELANTY FL
- DIADEM
- LENVYOR
- LENVYOR PLUS
- REVYSTAR
- REVYTREX
- XENIAL

Oxathiapiproline

- ✓ Toegestaan in:
- Aardappelen
 - Bladgroenten
 - Uien

📄 Merknamen:

- DPX-QGU42
- ORONDIS
- ZORVEC ENICADE
- ZORVEC ENTECTA
- ZORVEC EPICALTRIN

Penthiopyrad

- ✓ Toegestaan in:
- Appel
 - Peer
 - Vruchtbomen

📄 Merknamen:

- FONTELIS

Trifloxystrobin

- ✓ Toegestaan in:
- Fruitteelt
 - Granen
 - Vollegrondsgroente
 - Bloembollen
 - Laanbomen

📄 Merknamen:

- DELARO
- FLINK
- FLINT

PFAS-INSECTICIDEN

Cyflumetofen

✓ Toegestaan in:

- Sierteelt

📄 Merknamen:

- DANISARABA 20SC
- SCelta



Flonicamid

✓ Toegestaan in:

- Akkerbouw
- Fruitteelt
- Groente
- Bloembollen
- Boomkwekerij
- Bloemisterij

📄 Merknamen:

- AFINTO
- APN FLONICAMID 500
- HINODE
- INTER PEKI
- INTER PEKI WG
- SHOORI
- TEPPEKI
- TEPPEKI WG

Lambda-cyhalothrin

✓ Toegestaan in:

- Akkerbouw

📄 Merknamen:

- KARATE 0,4% GR



Metaflumizone

✓ Toegestaan in:

- Vruchtgroenten
- Potplanten
- Boomkwekerij
- Vaste planten

➔ Alleen in bedekte teelt!

📄 Merknamen:

- VERISMO

Pyridalyl

✓ Toegestaan in:

- Vruchtgroenten
- Potplanten
- Snijbloemen

➔ Alleen in bedekte teelt!

📄 Merknamen:

- NOCTURN

Sulfoxaflor

✓ Toegestaan in:

- Vruchtgroente
- Potplanten
- Snijbloemen
- Bladgroenten

➔ Alleen in bedekte teelt!

📄 Merknamen:

- CLOSER
- SEQUOIA

Tefluthrin

✓ Toegestaan in:

- Aardappelen
- Mais
- Bieten

📄 Merknamen:

- DIASTAR MAXI
- FORCE
- FORCE EVO
- SOILGUARD
- TELSTAR PRO

PFAS-HERBICIDEN

Diflufenican

✓ Toegestaan in:

- Granen
- Laanbomen
- Klimplanten
- Sierheesters

📄 Merknamen:

- ACTIVUS SUPER
- ALENA
- ARNOLD
- OTHELLO
- VALDOR EXPERT
- MATENO FORTE
- HEROLD
- RELIANCE
- SARACEN DELTA
- SEMPRA



Fluazifop-P-butyl

✓ Toegestaan in:

- Akkerbouw
- Groenteteelt
- Kruidenteelt

📄 Merknamen:

- FREQUENT
- FUSILADE MAX
- TILIA

Flufenacet

✓ Toegestaan in:

- Granen
- Aardappelen

📄 Merknamen:

- ARNOLD
- FENCE
- GLOSSET
- GOFOR
- HEROLD
- MALIBU
- MATENO FORTE
- SEMPRA
- SIRIONOVA



Isoxaflutool

✓ Toegestaan in:

- Mais

📄 Merknamen:

- MERLIN

Pyroxsulam

✓ Toegestaan in:

- Granen

📄 Merknamen:

- CAPRI
- CAPRI TWIN
- FENCADE
- REXADE



Picolinafen

✓ Toegestaan in:

- Granen

📄 Merknamen:

- PICO
- PONTOS

Prosulfuron

✓ Toegestaan in:

- Mais

📄 Merknamen:

- CASPER
- DINIRO
- PEAK
- ROSAN
- SPANDIS



Tembotrione

✓ Toegestaan in:

- Mais
- Vlas
- Bloembollen
- Potplanten
- Snijbloemen
- Laanbomen

📄 Merknamen:

- CAPRENO
- ITINERIS
- LAUDIS
- RAMBO
- SOBERAN



CLM Onderzoek en Advies

Postadres

Postbus 62
4100 AB Culemborg

Bezoekadres

Gutenbergweg 1
4104 BA Culemborg

T 0345 470 700

www.clm.nl

Laat het goede groeien.